

3. Дмитриева Е. А. Депозитные операции в системе услуг коммерческого банка: проблемы их эффективности / Е. А. Дмитриева // Банківська справа. – 2005. – № 2. – С. 18-23.
4. Дмитриева О. А. Оптимізація депозитної діяльності комерційного банку / О. А. Дмитриева // Фінанси України. – 2010. – № 5. – С. 15-17.
5. Кожель Н. Основні тенденції змін у структурі вкладів на українському депозитному ринку як свідчення зміцнення довіри до банків / Н. Кожель // Вісник НБУ. – 2014. – № 11. – С. 43-48.
6. Мельникова І. М. Маркетингові аспекти формування депозитної бази комерційного банку / І. М. Мельникова // Банківська справа. – 2013. – № 3. – С. 40-41.
7. Неізнана О. В. Операції комерційних банків по залученню коштів: сучасні технології та світові тенденції розвитку / О. В. Неізнана // Фондовий ринок. – 2007. – № 31. – С. 2-5.
8. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності [Текст] : монографія / О. В. Дзюблюк, М. Д. Алексеєнко, В. В. Корнеєв [та ін.] ; за ред. О. В. Дзюблюка. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2017. - 298 с.

Олена ЄВСЕЄНКО

студентка факультету банківського бізнесу ТНЕУ

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри банківської справи Чайковський Я. І.

АНАЛІЗ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Надання кредитів є однією з головних функцій банків, і здійснюється вона для фінансування споживчих та інвестиційних цілей підприємницьких фірм, фізичних осіб і державних організацій. Від того, наскільки добре банки реалізують свої кредитні функції, залежить економічне становище регіонів, які вони обслуговують, оскільки банківські кредити сприяють появі нових підприємств і збільшенню числа робочих місць у цих регіонах та забезпечують їх економічну життєздатність [8].

Результати вливання банками кредитних ресурсів в економіку України наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Кредити, надані резидентам банками України у розрізі видів валют і строків погашення за 2012-2018 рр.

Період	Усього	У тому числі за строками			У тому числі							
					у національній валюті				в іноземній валюті			
		до 1 року	1-5 років	більше 5 років	Усього	у тому числі за строками			Усього	у тому числі за строками		
				до 1 року	1-5 років	більше 5 років		до 1 року	1-5 років	більше 5 років		
Залишки коштів на кінець періоду, млн. грн.												
2012	815142	344237	294511	175394	515580	255556	194559	65465	299562	88681	99952	110929
2013	910782	426082	310739	173961	602776	325299	203671	73805	308006	100783	107068	100156

Продовження табл. 1												
2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014
1016657	1020667	413045	390343	217280	547987	264828	210789	72370	472680	148217	179554	144909
405718	981627	43797	329593	214057	433826	214908	147287	71631	547802	223070	182306	142426
342147	998682	350475	389798	258409	504999	163398	224595	117005	493683	187076	165203	141404
268792	1016657	405718	342147	268792	570627	285338	178959	106330	446031	120380	163188	162462

Виходячи з даних таблиці 1, динаміка обсягу кредитів, наданих в економіку України протягом аналітичного періоду, є неоднозначною. Так, кризові явища 2014-2015 рр. призвели до падіння обсягів кредитування економіки. Так, станом на кінець 2017 р. величина наданих кредитів в економіку була меншою за величину станом на кінець 2014 р. на 4010 млн. грн., тобто у 2017 році не були досягнуті обсяги кредитування 2014 року. Це є негативним моментом і свідчить про невиконання банківською системою України свого головного призначення – ресурсного забезпечення економіки. У період з 2012 по 2014 роки кредити, надані в національній валюті користувалися більшим попитом з боку позичальників, тому постійно зростає їх обсяг. Проте в 2015 році суми гривневих кредитів зменшувались на користь кредитів в іноземній валюті.

Це і не дивно, оскільки це прямим чином пов'язано із нестабільним курсом національної грошової одиниці та підвищенням вартості іноземних валют. Така ситуація супроводжувалася підвищеними ступенем валютного ризику для позичальників. Крім того, в цей же час з боку НБУ були запроваджені певні обмеження щодо кредитування в іноземній валюті. Ми підтримуємо панівну думку серед науковців, що довгострокове кредитування є головним прискорювачем розвитку економіки та одним із індикаторів, що відображає ставлення суб'єктів економіки до банківської системи.

З таблиці 1 чітко простежується тенденція до збільшення обсягів наданих кредитів терміном понад 5 років як в національній, так і в іноземній валюті, що можна розглядати як позитивний момент у відновленні економіки країни. Дослідження обсягів короткострокових кредитів в поточних зобов'язання підприємств України впродовж 2012–2017 рр. виявило наступні тенденції:

1) найбільш вагомим джерелом поповнення оборотного капіталу підприємств реального сектора економіки залишається кредиторська заборгованість. Її питома вага в структурі поточних зобов'язань підприємств України у 2012–2013 рр. знаходилася на рівні 80–84%, що є свідченням сповільнення оборотності оборотних активів

внаслідок поганого стану взаєморозрахунків і вимагає додаткового залучення капіталу в оборот підприємства;

2) протягом 2012–2014 років простежувалася тенденція незначного підвищення ролі короткострокового банківського кредитування в фінансовому забезпеченні поточної діяльності підприємств. Однак, на нашу думку, такий потужний важіль впливу на активний розвиток підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки як банківський кредит залишається недостатньо задіяним;

3) ситуація після 2014 р. свідчить про стрімке падіння ролі банківського кредитування в фінансовому забезпеченні підприємств на фоні зростання обсягів кредитування в абсолютному виразі. Крім того, як зазначає О. Дзюблюк, однією з найгостріших проблем взаємодії банківської системи України з реальним сектором економіки може стати істотне зростання загального обсягу простроченої заборгованості за кредитами банків, багатьом із яких це загрожуватиме різким погіршенням фінансового стану, неплатоспроможністю і навіть банкрутством [4].

В підсумок проведених досліджень можна визначити, що вплив кредитної діяльності банків на економіку країни є безперечним. Без результативного використання потенціалу кредитних взаємовідносин і активізації національного кредитного ринку, подолання кризових явищ у національній економіці та стимулювання економічного зростання в Україні неможливі. Протягом останніх років українські банківські установи не справлялися із завданням забезпечення ресурсами економіку країни. Банки не змогли швидко адаптуватися до фінансово-економічних шоків та незмінної нестабільності у політичній сфері. Це в свою чергу стало причиною збільшення рівня кредитного ризику, як наслідок – збільшення обсягів резервування та зменшення інвестиційних можливостей. Нині, нагальною потребою є розробка заходів щодо стимулювання кредитно-інвестиційних процесів в банківському секторі України.

Література:

1. Головна сторінка // Національний банк України // www.bank.gov.ua.
2. Діяльність підприємств // Державна служба статистики України // www.ukrstat.gov.ua.
3. Воронченко О.В. Фінансове забезпечення розвитку реального сектору економіки / О.В. Воронченко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. - 2012. - №2. – С. 50-56.
4. Дзюблюк О.В. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів: монографія / За ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: «Вектор», 2012. – 462 с.
5. Жукова Н.К. Сучасний стан ринку банківських кредитів в Україні / Н.К. Жукова, Н.В. Зражевська // Економічний часопис – XXI. – 2011. - №5-6. - С. 54-57.
6. Коваленко М.М. Грошово-кредитна політика Національного банку в контексті кредитування реального сектору економіки / М.М. Коваленко // Теорія і тактика державного управління. – 2011. - Вип. 3(34). - С. 1-9.
7. Островська Н.С. Аналіз стану та динаміки кредитування в Україні (2011-2013 рр.) / Н.С. Островська, Н.В. Грапко // Економічний часопис – XXI. – 2014. - №9-10(2). - С. 15-18.
8. РоузПитер С. Банковский менеджмент / Питер С. Роуз - М.: ДелоЛтд, 1995. - 768 с.